

Seat No. : _____

JC-110

January-2016

M.Ed., Sem.- I

A-003 : Educational Studies

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

વિભાગ-1

1. નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો. પ્રશ્નોનો ઉત્તર આશરે **750** શબ્દોમાં લખો. **20**
- (1) 'ફિલસૂફીની સહાય વગર શિક્ષણ ઉત્તમ મનુષ્યનું નિર્માણ કરી શકે નહીં' આ વિધાનના સમર્થનમાં ફિલસૂફી વિશેનું તમારું જ્ઞાન રજૂ કરો.
- (2) શિક્ષણનો ટેકનોલોજી અને સમાજશાસ્ત્ર વચ્ચેનો સંબંધની ચર્ચા કરો.
- (3) અધ્યયન અને અધ્યાપનમાં શિક્ષણના મનોવિજ્ઞાનની વિગતે ચર્ચા કરો.
2. (A) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો. દરેક પ્રશ્નોનો ઉત્તર આશરે **125** શબ્દોમાં લખો. **10**
- (1) ટૂંકનોંધ લખો : શિક્ષણના માપદંડો
- (2) ભારતીય અને પાશ્ચાત્ય તત્ત્વજ્ઞાન આધારિત શિક્ષણના પાંચ મત સ્પષ્ટ કરો.
- (3) પાઠ્યક્રમ અને વર્તમાન શિક્ષણ વચ્ચેના સમન્વયની ચર્ચા કરો.
- (B) નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો : **5**
- (1) શૈક્ષણિક તત્ત્વજ્ઞાનની સંકલ્પના આપો.
- (2) અપરાવિદ્યા એટલે શું ?
- (3) ભવિષ્યના શિક્ષકની ભૂમિકા ટૂંકમાં જણાવો.
- (4) 'માનવીના વિકાસમાં શિક્ષણનો અગત્યનો ફાળો છે.' વિધાનની ચર્ચા કરો.
- (5) શિક્ષણની ફિલસૂફીમાં હાથધરી શકાય તેવો એક સંશોધનનો વિષય લખો.

વિભાગ-2

3. નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો. આશરે **750** શબ્દોમાં જવાબ આપો. **20**
- (1) તૈતરીય ઉપનિષદના શિક્ષણ ચિંતનની ચર્ચા નીચેના મુદ્દાઓને ધ્યાનમાં રાખીને કરો :
- (a) પાયાની વિચારધારા
- (b) શિક્ષણ પદ્ધતિ
- (2) 'લોકશાહી સમાજમાં શિક્ષણની અગત્યતા વિશેષ છે.' – શા માટે ?
- (3) મુદ્દાસર નોંધ લખો : (a) વૈશ્વિકીકરણ (b) ખાનગીકરણ

4. (A) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આશરે 125 શબ્દોમાં લખો : 10
- (1) શિક્ષણનો મુસદ્દો તૈયાર કરતી વખતે કયા હેતુઓ ધ્યાનમાં રાખવા જરૂરી છે ?
 - (2) NCFની અગત્યતા જણાવો. શિક્ષક-પ્રશિક્ષણને ધ્યાને લઈ ચર્ચા કરો.
 - (3) ટૂંકનોંધ લખો : મેકાલેની શિક્ષણ અંગેની કાર્યનોંધ
- (B) નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો : 5
- (1) ઉપનિષદનો અર્થ લખો.
 - (2) ઉદારીકરણની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો.
 - (3) લિંકનના પત્રમાંથી પ્રસ્થાપિત થતો શિક્ષણનો સિદ્ધાંત જણાવો.
 - (4) લોકશાહીમાં શિક્ષણની બે મર્યાદાઓ જણાવો.
 - (5) NCTE નું પૂરું નામ જણાવો.
-

Seat No. : _____

JC-110

January-2016

M.Ed., Sem.- I

A-003 : Educational Studies

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

SECTION – 1

1. Answer any **two** out of three from the following questions. Each answer should be in about **750** words. **20**
- (1) ‘Without the help of Philosophy, education cannot create the best type of human being’. Support this statement with your understanding of Philosophy.
- (2) Clarify the relation between Technology and Sociology of education.
- (3) Explain Educational Psychology in the context of Learning and teaching.
2. (A) Answer any **two** out of three of the following questions. Each answer should be in about **125** words : **10**
- (1) Write short note : Criteria of Education.
- (2) Write your five views on Indian and Western Philosophy.
- (3) Discuss the correlation between syllabus and present education.
- (B) Answer the following : **5**
- (1) Give the concept of Educational Philosophy.
- (2) What is ‘APARAVIDYA’.
- (3) Write in short about future teacher role.
- (4) ‘Importance of Education as Human Development’ clarify the statement.
- (5) Write one research problem which would be done in the field of education philosophy.

SECTION – 2

3. Answer any **two** out of three from the following questions. Each answer should be in about **750** words. **20**
- (1) Discuss Philosophy of Taitiriya Upanishad keeping in mind the following points.
- (a) Fundamental thoughts.
- (b) Teaching method.
- (2) ‘The importance of education is more in democratic society’ – why ?
- (3) Write the note : (a) Globalization, (b) Privatization.

4. (A) Answer any **two** out of **three** of the following questions. Each answer should be in about **125** words. **10**

- (1) What are the objective to be viewed while thinking about education in society.
- (2) Discuss the importance of NCF in the context of teacher education.
- (3) Write short note : Macaulay's Minutes.

(B) Answer the following questions : **5**

- (1) Give the meaning of Upnishad.
 - (2) Give the concept of Liberalization.
 - (3) Give one principle involved in the letter of Lincoln.
 - (4) Give two limitation of Education in Democracy.
 - (5) Full name of NCTE.
-